

Antoni Cruanyes afronta en el llibre mereixedor del darrer premi Octubre d'assaig el fenomen de l'èxit de l'extrema dreta a molts països europeus, que es fonamenta, essencialment, en un discurs contra la massiva immigració, contra la globalització i l'europeisme.

—Per què aquest llibre?

—Se'm va ocórrer escriure'l quan vaig veure la gran força que té el Front Nacional. Em vaig anar interessant pel fenomen, intentant entendre com era la gent que se sent seduïda pel discurs d'extrema dreta. Que no és, com passa a Espanya, un discurs caduc sinó modern, intel·ligent i que sap presentar qüestions clau per a molts ciutadans que els partits del sistema prefereixen callar. Aquest fenomen no és francès sinó europeu, passa a d'altres països i està creixent. És important conèixer-lo, estudiar-lo, ser capaç d'entendre'l per fer-li front.

—Quins elements expliquen l'èxit d'aquest tipus de partits arreu d'Europa?

—Són diversos. D'ençà dels anys setanta del segle passat la societat europea occidental s'ha anat veient afectada pel fenomen de la globalització. Els ciutadans veuen com moltes empreses de sempre es deslocalitzen de la seva ciutat o de la seva regió per empotar-se-les a alguna altra zona on continuaran produint a preu més barat, amb la conseqüència negativa fàcil d'imaginar per la gent afectada, i això va creant animadversió a la globalització. Per una altra banda, a molt països europeus progressivament es va necessitant mà d'obra barata tant per fer feines que els nadius no volen fer com —per exemple ha passat a Espanya— per dedicar-se a nodrir activitats com la construcció: es dispara la immigració. També és important l'envelliment de la població autòctona perquè una societat envellida sol tenir desconfiança, si no por, capa tot el que sigui diferent.

—I aquest panorama explica l'èxit de l'extrema dreta?

—Tot plegat va creant un escenari —amb diferències segons els països i no per tots a l'hora— en el qual l'immigrant es comença a veure amb molta prevenció, especialment si es tracta de gent que ve de països islàmics. Perquè aleshores actua un reflex sociològic

Cruanyes reclama parlar clar sobre els reptes de la immigració massiva i no ficar el cap sota terra:

“Allò políticament correcte és l'excusa per a no actuar”

i històric, perquè no es pot deixar a banda: els segles d'enfrontaments amb els països islàmics. Entre aquest atavisme i que no s'entén la seva cultura, aleshores s'intenta no veure'ls, que és l'actitud que adopta el poder polític i no poca gent de les classes benestants. Paral·lelament, molts ciutadans més modestos, davant de tot això, comencen a témer que perdran el nivell de vida que tenien i, també, veuen amenaçada la seva forma de vida, el seu patrimoni cultural tradicional. Com que els partits tradicionals no donen als

ciutadans atemorits cap resposta a res, quan els d'extrema dreta són capaços de parlar obertament d'allò que no volen parlar els tradicionals, doncs obren escletxa i comencen a seduir molts votants desencantats de les formacions del sistema. Per això aquesta nova extrema dreta no sols té un discurs contra la immigració, sinó també contra el sistema en uns moments en què el sistema està desprestigiats. Per això aquesta extrema dreta va també contra la globalització, l'euro, contra els rescats dels països del sud europeu...

Antoni Cruanyes
(Canet de Mar,
1974) és periodista,
corresponsal de TV3
a París, i autor del
llibre 'Un antídoto
contra l'extrema
dreta' (Tres i Quatre),
premi Octubre
d'assaig 2012.

és el millor antídoto contra l'extrema dreta.

—Per què els partits tradicionals
és mostren tan incapaços?

—Els polítics que governen pertot
arreu, els de centre-dreta i els de cen-
tre-esquerra, actuen a curt termini. Un
fenomen tan complex com aquest no
té cap resposta a curt termini. Així que
s'estimen més no mirar-lo. El resultat
és que passen els anys, passen les dèca-
des i ara tenim un greu problema soci-
al. Com que els polítics del sistema no
donen cap resposta, ni tan sols volen
assumir el debat, doncs la ultradreta és
la solució per a molts milers de ciutad-
ans d'arreu d'Europa.

—El problema té pinta de ser po-
l·lièdic

—Ho és. La immigració massiva de
països islàmics és cert que presenta
característiques que no quadren amb
la tradició cultural, social i política que
és essencialment comuna a Europa. Per
exemple, no es pot acceptar que hi hagi
zones on les lleis —d'escolarització o

d'activitats físiques a les escoles de
nenes de famílies islàmiques— no es
facin complir. És cert, també, que mol-
ta d'aquesta immigració ha tingut una
baixa integració. Però al costat d'això,
també és ben cert que no han existit
polítiques d'integració efectives, que
s'han creat guetos urbanístics que les
autoritats gairebé han deixat abando-
nats, que s'ha tancat els ulls a abusos
que pateixen els immigrants. Aquesta
actitud no ha ajudat gens a fer possible
la solució del problema. I sobretot no
ajuda gens a resoldre res assumir allò
que "als de casa, primer de tot".

—El llenguatge i les actituds po-
líticament correctes han ajudat o
agreujat el problema?

—L'han agreujat. L'exemple que uso
és bo d'explicar. El famós burca no és
quelcom intrínsec a la religió islàmica,
tal com sovint es diu, sinó que és un
costum d'alguns països islàmics. Si no
es coneix això, és impossible fer-hi front
adequadament. Hi ha molts altres exem-
ples d'actituds que s'escuden rere d'allò
políticament correcte, el suposat *respec-
te* a la diferència, quan, en realitat, no és
més que desconèixement de les cultures
dels novinguts i la incapacitat per a fer
front als reptes que suposen. Hi ha por
de dir allò que és evident, que la cultura
occidental, pel que fa a les llibertats in-
dividuals, és superior a d'altres cultures,
com la de l'islam. Si algú ho diu, pot ser
acusat de xenòfob, racista...

—Si el sistema polític d'Europa
opta per la ridiculesa d'allò políti-
cament correcte per no molestar, i
que és excusa per a no fer, aleshores
s'hauria de reconèixer a l'extrema
dreta que obliga a assumir el debat?

—Es podria dir així. Perquè és l'únic
àmbit ideològic que parla del proble-
ma obertament. Des d'aquest punt de
vista, doncs, podria tenir de bo que
obligués la resta a parlar-ne. Ja seria
bo que passés així. Jo diria que l'extre-
ma dreta l'encerta amb les preguntes
però dona respostes demagògiques,
populistes, sense capacitat de ser una
solució factible. Això és veu molt bé
quan observes com partits contagi-
ats del seu discurs fracassen a l'hora
de gestionar. A França es veié amb
Nicolas Sarkozy, el qual va assumir,
per por del Front Nacional, una part
important del discurs d'extrema dreta
contra la immigració. Li anà molt bé en

primera instància. Però en els comicis
següents perdé molts vots per aquest
cantó perquè a l'hora de gestionar no
pogué estar a l'altura les expectatives
aixecades.

—Els polítics que governen són
els únics responsables d'haver gene-
rat aquesta actitud d'amagar rere
allò políticament correcte els reptes i
problemes derivats de la immigració
massiva?

—No. La societat benestant, la classe
mitjana afavorida durant anys pel des-
envolupament econòmic, no ha volgut
veure'l, el problema. Ni els mitjans de
comunicació tampoc. Tothom aplaudia
quan les coses anaven bé, quan s'anava
a buscar mà d'obra barata a fora sense
que ningú es plantejés si se l'estava
tractant correctament i si es feien els
esforços suficients perquè s'integrés. El
resultat és que s'ha mirat cap a un altre
costat. La inacció és part del problema.

—Per què l'extrema dreta no acaba
de quallar a l'Estat espanyol?

—Per una diferència política impor-
tant. A Espanya l'extrema dreta identifi-
cada com a tal és caduca, està relaciona-
da amb el franquisme. A més, una part
important d'aquest àmbit està còmoda-
ment instal·lat dins el PP. Té difícil, per
tant, quallar com a opció diferenciada.
Perquè no hi ha ningú que hagi sabut
modernitzar aquest discurs.

—I la Plataforma per Catalunya?

—En part és el mateix. El missatge,
tot i ser antiimmigració, és molt pri-
mari, no és tan intel·ligent com el de
l'extrema dreta europea. El discurs de
Josep Anglada queda a anys llum del de
Marie Le Pen.

—Precisament perquè l'extrema
dreta està dins el PP, contagia part
del seu discurs

—Sí, com ha passat a França amb
Sarkozy, el discurs del qual fou con-
tagiat pel del Front Nacional. Aquest
tipus de contagi és habitual: l'extrema
contagia el partit més centrat. És un
perill seriós.

—El títol del llibre és *Un antídoto
contra l'extrema dreta*. Quin és aquest
antídoto?

—Essencialment és parlar-ne, accep-
tar els reptes que tenim, debatre sense
por i fugir d'allò políticament correcte,
que és l'excusa per a no actuar.

Miquel Payeras